

щественна кжща заедно съ вѣтъра и заедно съ него излизать, безъ да оставятъ каква-годѣ дия въ без-изходното робско положение на народа ни. Притиснатъ народътъ нравствено, разоренъ материално, не обръща особено внимание на това, що става около него; оре своята облѣна съ кръвь и съ сълзи земя, робѣе той. Ако по нѣкога да се появява у него стремежътъ да излѣзе отъ това робско състояние, то тоя стремежъ се не простира по-нататкъ отъ този инстинктъ, по който и волътъ желае да строши хомота и птицата да изхвъркне изъ кафеза и рибата да изкокнуе изъ мрѣжата. Цѣло половинъ столѣтие вече става, отъ както ние броиме епохата на нашето възраждане и при всичкия видимъ прогресъ въ народната просвѣта, народа води своя страдалчески животъ. Гдѣ е причината на това народно злощастие? Защото свободата не е още озарила земята ни. Мечтъ ще даде народу свободата!“ „Свободата не ще екзархъ, иска Караджата“ — тогава ще живѣе съ наслада великитѣ дни, въ които ще бжде озаренъ отъ най-висшето човѣшко благо и право—свободата и ще я прославява! „Свобода“, „независимостъ“, „права народни“ сж политическото вѣрую — знамето на народния писателъ и пѣвецъ* Любенъ Каравеловъ. Неговиятъ ученикъ, апостолътъ народенъ Василь Левски разнасяше пѣсенята му изъ българската земя:

— Я ставайте черни робе,
Врѣме е настало
Да възкрѣсне сѣко племе,
Кое е паднало!

* Знаме, 1875, брой 1.